

72

Васко Попа (1922–1991), песник, преводилац, антологичар. Рођен у Гребенцу код Беле Цркве. Најпознатије збирке песама: *Кора*, *Нејочин њоље*, *Споредно небо*, *Усјравна земља*, *Вучја со*, *Кућа на сред друма*, *Живо месо*, *Рез*.

ходочашће – посећивање светог места из религиозних разлога

Манасија – средњовековни манастир (више о њему у *Кућку за радознале*)

зограф – сликар фресака и икона

Алах ил илалах – нема бога осим Алаха

кичица – сликарска четкица

Васко Попа

Манасија

Средњовековни српски манастири – Хиландар, Каленић, Жича, Сопоћани, Манасија – надахнули су песника Васка Попу да им посвети истоимене песме.

Ове песме објављене су у збирци *Усјравна земља*, у циклусу *Ходочашће*.

Како су се поетска реч и дух једног времена допунили и преплели, знаћеш кад прочиташ песму *Манасија* која значењем и музикалношћу плени већ од првог стиха.

Плаво и златно
Последњи прстен видика
Последња јабука сунца

Зографе
Докле твој поглед допире

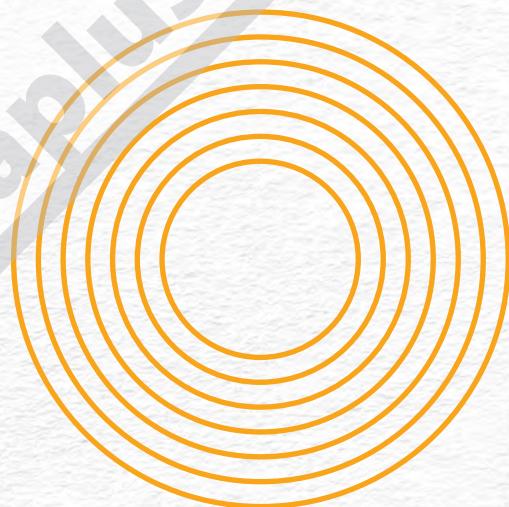
Чујеш ли коњицу ноћи
Алах ил илалах

Кичица твоја не дрхти
Боје се твоје не плаше

Ближи се коњица ноћи
Алах ил илалах

Зографе
Шта ли видиш на дну ноћи

Златно и плаво
Последња звезда у души
Последњи бескрај у оку

ЛИТЕРАРНИ КУТАК

- ◆ Песма Манасија је по много чему необична. Шта си ти прво уочио/ла?
- ◆ Како су распоређени стихови по строфама? Како се називају такви стихови?
- ◆ Који мотив је централни? Издвој главне мотиве у свакој строфи. Да ли главни мотив песме обједињује остале мотиве?
- ◆ Које боје доминирају у овој песми? Које време песник дочарава користећи атрибуте *последњи њрштен, јабука, звезда, бескрај*.
- ◆ Ко је зограф? Чему је посвећен? Докле његов поглед допире? Зашто не чује топот коња турске војске? Које лирски субјект упућује питања? Има ли на њих одговоре?
- ◆ Шта зограф слика на свежем малтеру цркве? Којим детаљима украшава иконе светаца? Шта ти детаљи симболизују?
- ◆ Протумачи смисао последња два стиха у песми. Како песник покушава да одбрани и сачува духовност свог народа? Шта метафорично значе синтагме *звезда у души и бескрај у оку*.
- ◆ Песма почиње епитетима *иљаво* и *злајшно*, а завршава се епитетима *злајшно* и *иљаво*. Коју функцију има замена распореда речи?
- ◆ Да ли су зографови потези кичицом уметников запис на зидовима цркве или добијају и шира значења? Која?
- ◆ Како уметници својим радом и талентом оплемењују наш живот и свет? Могу ли се уметничка дела заштитити од пропадања и зуба времена? Ако сматраш да могу, предложи решење.

КУТАК ЗА РАДОЗНАЛЕ

Манасија – српски средњовековни манастир (старо име **Ресава**), подигнут почетком XV века, недалеко од Деспотовца. Задужбина је деспота Стефана Лазаревића, који је ту и сахрањен. Посвећен је празнику Света Тројица. Манастир је опасан велелепним бедемима са једанаест кула. Фреске у манастирској Цркви Св. Тројице убрајају се у најлепше и уметнички највредније у старом српском сликарству. У том манастиру деловала је чувена преписивачка радионица, позната под називом **Ресавска школа**, у којој су најчувенији калуђери онога времена преписивали, преводили и поправљали старе рукописне књиге, а зографи их мајсторски украшавали.

ДОМАЋИ ЗАДАТАК

- ✎ Напиши домаћи с темом „Шта је заједничко песмама *Манасија* Васка Попе и *Симонига* Милана Ракића“.